

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE
ZNANOSTI
Ak. god. 2013./2014.

Tena Srebačić

Katalogizacija igračaka u hrvatskim narodnim knjižnicama

završni rad

Mentor: doc.dr.sc. Ana Barbarić

Zagreb, 2014.

Sadržaj

Slike	3
Uvod	4
Narodna knjižnica.....	5
Igroteka (<i>toy libraries</i>)	5
Povijest	7
ITLA	10
Katalogizacija	12
ISBD(NBM)	12
Shema ISBD(NBM)-a	13
Katalogizacija igračaka	15
ZAKI.....	15
Katalogizacija igračaka	15
Primjeri	19
Zaključak	25
Literatura:	26

Slike

Slika 1: Primjer 1. Igračka nema autora	19
Slika 2: Primjer 2. Naslov dao katalogizator	20
Slika 3: Primjer 3. Postoji autor igrčke.....	21
Slika 4: Primjer 1. Igračka nema autora	22
Slika 5: Primjer 2. Katalogizator preveo naslov	23
Slika 6: Primjer 3. Postoji autor igrčke.....	24

Uvod

Svaka narodna knjižnica trebala bi imati dječji odjel koji bi se nalazio ili u zgradi knjižnice ili u posebnom prostoru. Njegovo je osnivanje vrlo važno zbog pedagoške i edukativne uloge koju ima. Kod djece razvija potrebu za čitanjem, osjećaj odgovornosti, potiče samostalnost i kreativno organiziranje vremena. Neke od dječjih knjižnica imaju uvjete i za nabavljanje igračaka i za njihovo posuđivanje. Posudionice igračaka, igroteke, osnivaju se od sredine 20. stoljeća, prvenstveno s ciljem da omoguće svoj djeci pristup edukativnim, društvenim i ostalim igračkama koje su im potrebne u razvoju. Duran (2001) navodi da igra omogućuje djetetu da se oslobodi od napetosti i regulira njegov fizički, spoznajni i socijalno-emocionalni razvoj. Zbog toga je važno svoj djeci omogućiti pristup kvalitetnim igračkama, a time i kvalitetnoj igri. Igroteke se isto tako koriste kod rehabilitacije djece s invaliditetom ili posebnim potrebama te su prve igroteke u Europi osnovane upravo s tim ciljem.

Igroteka ima istu funkciju kao i knjižnica, samo što osim slikovnica i medija poput CD-a i DVD-a igračka postaje jedinica za posudbu te podliježe pravilima klasifikacije i katalogizacije. Za katalogizaciju igračaka koristi se Međunarodni standardni bibliografski opis neknjižne građe, ISBD(NBM). Opis takve vrste građe često je otežan zato što ne postoji glavna stranica s koje bi se mogli preuzeti podaci. Uz to, katalogizator u slučajevima kada igračka nema nikakve podatke mora sam nasloviti takvu bibliografsku jedinicu i tada podatke upisuje u uglatu zagradu. U radu će biti govora o osnivanju igroteka i njihovoj funkciji i objasniti će se Međunarodni standardni bibliografski opis prema čijim se pravilima katalogiziraju igračke te će se dati primjeri iz dviju hrvatskih narodnih knjižnica.

Narodna knjižnica

UNESCO je 1970. godine podijelio knjižnice prema kriteriju građe koju knjižnica skuplja i kriteriju otvorenosti. Tako se mogu razlikovati nacionalne, visokoškolske, općeznanstvene, školske, specijalne ili stručne i narodne ili pučke knjižnice.

Narodna ili pučka knjižnica „namijenjena je bez ikakvih ograničenja cjelokupnom pučanstvu određenoga područja u svrhu podizanja razine opće izobrazbe, obaviještenosti i kulture, poticanja stručnog i znanstvenog rada te osobne kreativnosti, posebice kod djece“ (Malnar, 1996: 11.). One čuvaju kulturnu baštinu zajednice u kojoj se nalaze, potiču čitanje i služe kao društvena okupljališta. U narodnim se knjižnicama mogu održavati razne aktivnosti poput izložba, gostovanja autora, javnih čitanja djela, javnih izvedaba glazbenih i kazališnih djela i sl. Njihove se usluge u pravilu ne naplaćuju, uz izuzetak fotokopiranja ili korištenja interneta (korištenje interneta najčešće se naplaćuje ako se koristi više od pola sata). Osnovne funkcije narodne knjižnice jesu da „nabavlja raznovrsnu knjižničku građu, stručno je obrađuje, čuva je i zaštićuje odgovarajućim metodama (tehnička obrada i dr.), daje je na korištenje uz odgovarajuću informacijsko-referalnu službu“ (Malnar, 1996: 12).

Svaka narodna knjižnica trebala bi imati dječji odjel, bilo u zgradi gdje se nalaze drugi njezini odjeli i službe ili u posebnom prostoru određenom za tu funkciju. Poseban odjel za djecu može se nazvati i *dječja knjižnica*, a od knjižnice za odrasle razlikuje se po tome što ima naglašenu pedagošku i edukacijsku ulogu, njezini su korisnici djeca od 3 do 15 godina i cilj joj je da se kod djece razvije želja za čitanjem. Odjeli za djecu koji za to imaju uvjete mogu osnovati i igroteke, posudionice igračaka, koje će biti opisane u idućem poglavlju.

Igroteka (*toy libraries*)

„Igroteka je jedan od kraćih oblika društveno organizirane aktivnosti za predškolsku djecu“ (Bručić-Dvoršak, 1983: 124.). Igroteka, kao i knjižnica, omogućuje korisnicima, djeci i roditeljima, da osim korištenja igračaka u prostoru knjižnice posuđuju igračke kako bi se njima mogli igrati kod kuće. Na taj su način kvalitetne igračke koje se nalaze u fondu knjižnice dostupne svakom djetetu. Bručić-Dvoršak (1983) smatra da je potrebno da knjižnica kontinuirano nabavlja kvalitetne igračke koje zadovoljavaju kriterije koji se moraju ispuniti da

bi se mogle koristiti u igroteci, zato što one uvelike utječu i na djetetov odgoj i na njegov razvoj i obrazovanje. Kriteriji su za odabir igračke psihološko-pedagoški, estetski i tehnološko-zdravstveno-higijenski.

Psihološko-pedagoški kriterij nabave zahtijeva odabir igračaka koje odgovaraju djeci ovisno o njihovoj dobi i stupnju razvoja s obzirom na to da one djeluju na psihofizički razvoj djeteta. Potrebno je da dijete razumije igračku i da se zna njome koristiti. Igračka potiče djecu na kretanje u prostoru, što dovodi do vježbanja motoričkih sposobnosti. Osim toga, igračke mogu pomoći u razvoju intelektualnih i razvojnih sposobnosti i poticati kreativnost. Igračke koje se nalaze u igraonicama djecu, osim na razmišljanje, potiču i na zajedničku igru s vršnjacima što dovodi do razvoja socijalnih vještina. Igračke neprilagođene djetetu mogu loše utjecati na njega i izazvati frustracije.

Estetski kriteriji odnose se na boju i materijale od kojih su igračke izrađene. Estetski oblikovane igračke mogu kod djeteta razviti smisao za lijepo i potaknuti likovno izražavanje. Poželjno je da igračke budu živih boja, ali se treba paziti na njihove tonove i kombinacije. Osim boja, za estetiku su važni i materijal igračke i njezina veličina, a poželjno je i da u okviru detalja stoje razni likovi, poput konjića, psa, mačke i sl., koji ne smiju biti deformirani.

Treći je tehnološko-zdravstveno-higijenski kriterij, koji se odnosi na materijal i način izrade igračke, na njezinu dezinfekciju, trajnost i sigurnost. Materijal za igračku treba biti čvrst i ne smije se lomiti, treba biti dovoljno elastičan, a sami bi rubovi igračke trebali biti glatki. Jednim od najsigurnijih materijala smatra se drvo, koje nije lomljivo i od njega se može izraditi cijela igračka bez korištenja dodatnih materijala. Kada se radi o dezinfekciji i čišćenju, najbolje bi bilo da su igračke rađene od plastike i gume zato što se one najlakše čiste. Kod igračaka s metalnim dijelovima potrebno je paziti da oni nisu rađeni od olova, cinka ili slitina u kojima ima više od 1% olova. Tekstilne igračke moraju biti takve da ne puštaju boju i da ne sadrže štetne kemikalije. Nije poželjno da igračke sadrže staklo, keramiku i porculan, ali kada se oni koriste, potrebno je da budu čvrsti i da se ne lome. U igrotekama su zabranjene igračke s pirotehničkim materijalom zato što one nisu sigurne za uporabu.

Malnar (1996) isto tako naglašava da je, osim što treba paziti na sigurnost igračke, njezinu odgojnu vrijednost i primjerenost dobi djeteta, važno da se ne nabavljaju igračke na koje se dijete može emotivno vezati.

Uloga igroteke, osim mogućnosti korištenja i posuđivanja kvalitetnih igračaka svakom djetetu, očituje se i u tome da djeca stvaraju naviku posuđivanja igračaka, a kasnije i knjiga te da razviju osjećaj odgovornosti. Također, djecu se uči da paze na stvari koje nisu njihove i da se nauče dijeliti s drugima. Osim toga, djeca će razviti potrebu za odlaskom u knjižnicu; u početku će to biti po igračku u igroteku, a kasnije će se ta navika prenijeti i na posudbu knjiga u knjižnicama.

Važno je da igračke u igroteci pobuđuju znatiželju, kreativnost i interese djeteta, čemu može pridonijeti raznolik izbor igračaka koje su namijenjene djeci od 3 do 7 godina. Osim za djecu, igroteke pomažu i roditeljima da nauče sami procijeniti kvalitetnu igračku na tržištu koje je puno loših i neprilagođenih igračaka.

Povijest

Počeci posuđivanja igračaka djeci, a time i počeci igroteka vežu se uz Los Angeles u Kaliforniji, gdje je 1935. godine otvorena prva igroteka (Moore, 1995). Želja za pokretanjem igroteke nastala je godinu dana ranije u vrijeme najgore ekonomske krize Sjedinjenih Američkih Država, „Velike depresije“, kada je direktor jednog dućana jeftinom robom zapazio djecu kako lutaju po dućanu. Ta su djeca, iako su bila iz dobrih obitelji i imala dobre ocjene u školi, u dućanu krala male dijelove koje su koristila kako bi od njih napravila igračke. Ravnateljica njihove škole, Gertrude Peddie, zaključila je kako je potrebno djeci omogućiti igranje s igračkama već u ranoj dobi kako bi se spriječila moguća delinkventnost. Budući da im roditelji nisu mogli kupiti igračke, pokrenula je projekt posuđivanja igračaka djeci. Igračke su se sakupljale i posuđivale kao i knjige. Za svaku je posuđenu igračku, koja se mogla zadržati tjedan dana, postojao zapis o posuđivanju. Kako bi spriječili djecu da oštećuju igračke i da ih ne vraćaju na vrijeme, odlučili su ih nagrađivati. Tako bi svaki put kada bi na vrijeme vratili čistu i neoštećenu igračku dobili žig na svoju karticu. Za sakupljenih dvadeset žigova bio bi im dodijeljen status „Počasnog posuđivača“ te bi dobili poklon koji si odaberu. Time ih se također učilo i važnim osobinama koje će im ostati za cijeli život – odgovornosti, ljubaznosti i poštenju. Na taj se način važna stavka dječjeg odrastanja, igranje s igračkama, spojila s još jednom vrlo važnom stavkom, pedagoškom ulogom u razvoju. Ovaj je projekt realiziran u kratkom roku te je već 6. svibnja 1935. godine otvorena prva igroteka u garaži u blizini Parka Manchester. Igroteka je od samih početaka doživjela neočekivan uspjeh i pozitivne reakcije stanovništva. Bilo je potrebno pronaći smještaj za donirane igračke,

prijevozno sredstvo za prijevoz tih igračaka i bolje organizirati cijeli projekt, a samim time bila je potrebna i financijska podloga. Velika je podrška u ostvarivanju cilja bio i tadašnji predsjednik Franklin D. Roosevelt. Nakon sedam godina uspješne realizacije projekta susreli su se s problemom nedostatka volontera koji bi radili u igroteci. Taj se problem riješio kada je doktor jedne opće bolnice odlučio pitati svoje pacijente mogu li raditi taj posao, s obzirom na to da posao nije težak. Prijavio se neočekivan broj od čak stotinjak ljudi i tako je problem volontera riješen. Nakon toga projekt se počeo širiti. Sve bolja organizacija dovela je do povećanja broja igroteka pa ih je do 1995. godine bilo 35 na području Los Angelesa i još 156 izvan njega, a u njima se nalazilo više od 35 tisuća igračaka. Međunarodno udruženje igroteka, ITLA, potvrdilo je da je upravo ta igroteka koja je otvorena u blizini Parka Manchester najstarija na svijetu.

U Europi se tek 1960-ih godina počinju pojavljivati igroteke. Njihova je specifičnost da su se, za razliku od američkih igroteka, bazirale na pomoći djeci s poteškoćama u razvoju, a ne prvenstveno siromašnoj djeci. Prva europska igroteka osnovana je u Švedskoj 1963. godine. Za njezino je osnivanje zaslužna Dr. Karin Stensland Junker, majka dvoje djece s poteškoćama. Ona je, nezadovoljna uslugama i programima omogućenima djeci s poteškoćama i njihovim obiteljima, zajedno s drugim majkama odlučila osnovati posebnu predškolu upravo za njih. Tu su školu nazvale „lekotek“, što je švedski naziv za igroteku. Osim posuđivanja knjiga, u toj je školi bila omogućena terapija igrom, savjetovanje roditelja i procjena sposobnosti djece. Ta se ideja proširila Skandinavijom, pa dalje Europom i Sjedinjenim Američkim Državama.

Već se četiri godine kasnije, 1967., otvorila igroteka u Velikoj Britaniji, koju je također osnovala majka djece s poteškoćama, Jill Norris. Sve je započelo tako da su se posuđivale igračke unutar nekoliko obitelji, odnosno unutar njihovih domova, a kasnije se ta praksa proširila i počele su se otvarati igroteke, isto tako osnovane od strane roditelja djece s poteškoćama. U Škotskoj je 1970-ih godina počela s radom igraonica-autobus, koja je osim djela za igranje imala i poseban dio za roditelje gdje su se mogli međusobno družiti uz topli napitak.

Glas o igroteci u Švedskoj širio se Skandinavijom i stigao do Norveške. Tamo je prva igroteka otvorena sedam godina nakon one u Švedskoj, 1969. godine. Osnovala ju je učiteljica predškolske nastave, Unni Boehmer, koja je kao primjer za otvaranje igroteke uzela upravo onu švedsku. Do 1973. godine njezine je usluge koristilo više od 600 korisnika te je

Ministarstvo za socijalnu pomoć odlučilo biti njihov sponzor do 1976. godine, kada su premješteni pod Ministarstvo obrazovanja.

Kao što smo mogli vidjeti, u Europi su u početku otvarane igroteke namijenjene djeci s posebnim potrebama, ali s vremenom su se razvili i drugi tipovi igroteka. Igroteke su većinom namijenjene djeci predškolskog uzrasta, dok igroteke posebno otvorene za djecu s posebnim potrebama mogu koristiti i starija djeca i odrasli.

U Hrvatskoj je prva igroteka otvorena 1976. godine u sklopu Knjižnice Medveščak, koja se danas nalazi unutar mreže narodnih knjižnica, Knjižnice grada Zagreba. Godine 1979. igraonica i igroteka Knjižnice Medveščak postale su ogledne za područje Republike Hrvatske. Tada je igračka, uz slikovnicu, postala temeljni odgojno-obrazovni sadržaj za još jednu grupu korisnika knjižnice – predškolsku djecu. Nakon ove, i mnoge su druge hrvatske knjižnice počele otvarati igroteke u odjelima za djecu, poput knjižnice Marka Marulića u Splitu, Narodne knjižnice „Petar Preradović“ u Bjelovaru i Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek.

Prva igroteka u Hrvatskoj za potrebe djece s poteškoćama otvorena je 1999. godine, a nalazila se u prostorijama Crvenog križa u Ilici. Na inicijativu Udruge „Puž“ osnovalo ju je Savjetovalište Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu. Udruga „Puž“ za ovu je inicijativu napisala: „Osnivanjem igroteke omogućit ćemo djeci različite dobi i vrste teškoća pristup kvalitetnim didaktičkim igračkama te educirati roditelje kako bi maksimalno poticali razvoj svoje djece s posebnim potrebama. Osim toga besplatnom posudbom takvih igračaka (radi se, većim dijelom, o igračkama specijalne izrade, prilagođenim djeci s posebnim potrebama, koje su zbog toga izuzetno skupe i teško dostupne) za upotrebu u vlastitom domu, uz savjetovanje o načinu korištenja, značajno ćemo moralno i materijalno pomoći roditeljima“ (Igroteka „PUŽ“: Udruga roditelja djece s posebnim potrebama – PUŽ.). Djeci je bilo omogućeno posuđivanje specijalno izrađene didaktičke igračke dva puta tjedno. Ta je igroteka imala ne samo ekonomsku već i pedagoško-socijalnu funkciju. Njezina je uloga bila da se na određeno vrijeme, uz sudjelovanje obitelji, kroz zajedničku igru pokažu praktični primjeri koji ukazuju na mogućnosti koje djeca s poteškoćama imaju, a ne samo teorijsko savjetovanje o njihovom stanju, čime se podiže samopouzdanje obitelji i smanjuje se njihova razina stresa.

ITLA

Širenje igroteka po Europi dovelo je 1972. godine do osnivanja Organizacije igroteka u Engleskoj, u kojoj se godišnje otvaralo i do sto igroteka. Tako je u Londonu šest godina kasnije, 1978., održana prva Međunarodna konferencija igroteka na kojoj je sudjelovalo 180 delegata iz 18 država. Konferencije su se od tada održavale svake tri godine, 1981. godine u Švedskoj, 1984. u Belgiji, 1987. u Kanadi i 1990. godine u Italiji. Na četvrtoj konferenciji održanoj u Kanadi donesena je ideja o stvaranju Međunarodne organizacije igroteka, koja je tri godine kasnije realizirana (International Toy Library Association: The Play and Playground Encyclopedia, 2014.).

ITLA (International Toy Library Association) je međunarodna organizacija koja je nastala u Torinu 1990. godine na 5. međunarodnoj konferenciji igrotekara za omogućavanje lakše komunikacije i trajne međunarodne veze igrotekara svijeta. Kao što je već rečeno, odluka o njezinu osnivanju donesena je tri godine ranije, na 4. konferenciji koja se održala u Torontu. Kao neprofitna organizacija osnovana je pod belgijskim zakonom i otvorena svima koji vjeruju kako su igračke i igranje vrlo važan element za edukacijski, psihički, fizički, kulturalni i sociološki razvoj osobe.

ITLA kao organizacija sponzorira konferencije, podržava međunarodnu razmjenu novih ideja i resursa. Zadaća je te međunarodne organizacije omogućavanje djeci da se kod kuće igraju igračkama i igrama koje si njihovi roditelji ne mogu priuštiti. Te su igračke često i edukativne te, osim zabave, djeci pružaju i nova saznanja. Osim toga, djeci je omogućeno igranje s drugom djecom u prostorijama knjižnice koje su posebno uređene za tu svrhu. Djeca tako od malih nogu uče o odnosu prema stvarima koje nisu njihove i o odgovornosti, a posuđivanje igračaka kasnije može prerasti i u naviku posuđivanja i čitanja knjiga.

Na 8. konferenciji Međunarodne organizacije igroteka koja je održana u Japanu 1999. godine britanska je učiteljica, Dr. Freda Kim, predložila osnivanje Svjetskog dana igre. Ta je ideja prihvaćena i dvije godine kasnije realizirana. Odlučeno je da će 28. svibnja biti Dan igre. Taj datum nije odabran slučajno. Naime, 28. svibnja bio je dan kada je na 4. konferenciji Međunarodne organizacije igroteka u Torontu odlučeno da će se osnovati Međunarodna organizacija igroteka.

Svjetski dan igre ima i svoju himnu, koju je napisala i uglazbila upravo Dr. Freda Kim, a prevedena je na grčki, japanski, korejski, španjolski i hebrejski. Svjetski dan igre prvi je put obilježen 2000. godine u dvjema zemljama, Francuskoj i Koreji. Taj se broj pet godina kasnije povećao, pa su tako na petoj godišnjici Svjetskog dana igre sudjelovale 22 zemlje, a 2008. godine čak njih trideset. Freda Kim je izjavila da Svjetski dan igre nije zamislila kao događaj ili skupinu događaja za koji treba mnogo pripreme i koji zahtijeva velike novčane izdatke, već da kako je sama bit igre nevinost, nešto što djeca čine prirodno, tako bi i Svjetski dan igre trebao biti dan kada posebno obraćamo pozornost jedni na druge, bez obzira na godine. Smisao je da taj dan djeca i odrasli rade ono što žele, da budu opušteni i sretni. Taj dan obitelji bi obilježavale u svojim domovima, školama pa čak i na radnim mjestima, gdje bi cijeli dan bio posvećen zabavi i aktivnostima koje si sami osmisle.

Katalogizacija

ISBD(NBM)

„Međunarodni standardni bibliografski opis proizašao je iz odluke međunarodnog sastanka kataložnih stručnjaka, što ga je 1969. u Kopenhagenu organizirala Komisija za katalogizaciju Međunarodne federacije bibliotekarskih društava da se utemelji standardni oblik i sadržaj bibliografskog opisa“ (ISBD(NBM): međunarodni standardni bibliografski opis neknjižne građe). Prvo izdanje međunarodnog standardnog bibliografskog opisa neknjižne građe, ISBD(NBM)-a, objavljeno je 1977. godine, a to se izdanje kasnije prerađivalo. On određuje opis razglednica, plakata, smotaka filmova, gramofonskih ploča, igračaka i druge neknjižne građe. Osim ISBD(NBM)-a postoje i drugi ISBD-ovi kao što su ISBD(S) – serijske publikacije, ISBD(M) – omeđene publikacije, ISBD(CM) – kartografska građa, ISBD(PM) – tiskane muzikalije, ISBD(A) – opis stare građe i ISBD(G) – opći ISBD.

Svrha je međunarodnog bibliografskog opisa neknjižne građe da, osim što određuje propise za opis i identifikaciju neknjižnih jedinica, također utvrđuje redoslijed elemenata u opisu i za njega propisuje interpunkcijski sustav, a važan je knjižnicama, nacionalnim bibliografskim središtima i središtima za informacije. Budući da nematerijalna građa obuhvaća građu na tehnologijama koje su prolazne i koje će uskoro zastarjeti i biti zamijenjene nekim novim tehnologijama, potrebno je proširivati njegove posebne propise. Ovo je posebno važno za Materijalni opis (skupina 5).

ISBD(NBM) sastoji se od sedam skupina – prve do osme skupine, izuzev treće skupine koja je izostavljena i u ISBD(M)-u. Podaci se za te skupine vade iz samih publikacija, a ako ih tamo nema, tada se preuzimaju s omotnica, kutija ili drugih spremnika građe. Iz građe se također preuzimaju jezik i pismo, osim u slučajevima kada se upisuju podaci o funkciji nakladnika koji se upisuju na jeziku i pismu kataložnog središta. Isto se tako obavlja transkripcija i transliteracija kada pismo knjižnične jedinice nije jednako pismu kataložnog središta.

Shema ISBD(NBM)-a

Treća skupina koja označava podatke specifične za građu (ili za vrstu publikacije) je jedina skupina između prve i osme koja se izostavlja. Skupine se jedna od druge odvajaju točkom, razmakom i crtom i razmakom (. -). Neki se od elemenata mogu ponoviti kada je to potrebno, a neki su od njih neobavezni za upis pa ih se upisuje, odnosno izostavlja, ovisno o slobodnoj volji središta. Važno je napomenuti i da se podatak koji se obično veže uz određenu skupinu ili element u slučajevima kada se u publikaciji jezično veže uz neku drugu skupinu ili element, tako i prenosi.

Prva skupina odnosi se na stvarni naslov i podatke o odgovornosti. Ona sadrži po redu:¹ glavni stvarni naslov, [ ] općaoznakagrađe, koju nije obavezno zapisivati, = usporedni stvarni naslov, : podnaslov, podaci o odgovornosti, / prvi podatak i ; idući podatak. Elementi *usporedni stvarni naslov*, *podnaslov* i *podaci o odgovornosti* mogu se ponoviti, dok opću oznaku građe nije obavezno upisivati.

Druga se skupina odnosi na izdanje. Prvo se upisuje podatak o izdanju, = usporedni podatak o izdanju, podaci o odgovornosti koji se odnose na izdanje, / prvi podatak, ; idući podatak, , dodatni podatak o izdanju, podaci o odgovornosti uz dodatni podatak o izdanju, / prvi podatak i ; idući podatak. U ovoj se skupini mogu ponoviti usporedni podatak o izdanju, koji je također neobavezno upisivati, te dodatni podatak o izdanju.

Izdavanje, raspačavanje itd. četvrta je skupina. U toj se skupini prvo upisuje mjesto izdavanja i/ili raspačavanja, prvo mjesto, ; iduće mjesto, a zatim : nakladnik i/ili raspačavatelj, [ ] podatak o funkciji raspačavatelja, , godina izdavanja i/ili raspačavanja, (mjesto proizvodnje, :proizvođač, ,) godina proizvodnje. Elementi *podatak o funkciji raspačavanja*, *mjesto proizvodnje* i *proizvođač* mogu se po potrebi ponavljati, a elementi *podatak o funkciji raspačavanja*, *mjesto proizvodnje* i *godina proizvodnje* nisu obavezni za upisivanje.

Materijalni opis čini petu skupinu. Elementi su te skupine Posebna oznaka građe i opseg, : druge materijalne pojedinosti, ; dimenzije jedinice, + podatak o popratnoj građi, koji se može ponavljati ili se uopće ne treba upisivati.

---

¹ Prije svakog elementa napisan je znak koji se odnosi na njega.

Šesta je skupina nakladnička cjelina. U okruglu se zgradu stavlja podatak o nakladničkoj cjelini, a u slučajevima kada postoje dvije ili više nakladničkih cjelina podaci se o svakoj stavljaju u posebnu okruglu zgradu. Elementi su redom: skupni stvarni naslov ili stvarni naslov kola, = usporedni skupni stvarni naslov ili usporedni stvarni naslov kola, : podnaslov nakladničke cjeline, podaci o odgovornosti koji se odnose na nakladničku cjelinu ili kolo, / podatak, ; idući podatak, , međunarodni standardni serijski broj niza ili kola, ; numeracija nakladničke cjeline ili kola. U ovoj se skupini od elemenata ponavljati mogu *usporedni skupni stvarni naslov* ili *usporedni stvarni naslov kola*, *podnaslov nakladničke cjeline* i *idući podatak* (podaci o odgovornosti koji se odnose na nakladničku cjelinu ili kolo). U ovoj se skupini svi podaci obavezno upisuju.

Sedma skupina odnosi se na napomene.

Posljednja skupina okvirne sheme ISBD(NBM)-a jest osma skupina, koja se odnosi na standardni broj (ili alternativu) i uvjete nabavljanja i sastoji se od standardnog broja (ili alternative) i : uvjeta nabavljanja i/ili cijene, što nije obavezno za upisivanje.

Skupine 6 (Nakladnička cjelina), 7 (Napomena) i 8 (Standardni broj itd.) mogu se kad je to potrebno ponoviti, a u određenim se slučajevima ponoviti može i skupina 5 (Materijalni opis).

Katalogizacija igračaka

ZAKI

Mrežni informacijski sustav ZAKI pokrenut je u suradnji Knjižnica grada Zagreba i tvrtke VIVA info 1997. godine, a do danas je u njega uključeno više od 150 knjižnica. Namijenjen je radu sustava knjižnica koje su online povezane. To im omogućuje preuzimanje zapisa izrađenih u drugim knjižnicama i tako umanjuje dodatne poslove klasifikacije, predmetizacije i dijela katalogizacije. Tim je sustavom pojednostavljeno pretraživanje građe, a također su objavljene usluge koje do tada nisu postojale, kao „pristup cjelovitom sadržaju nekih publikacija online, potom izrada popisa pročitnog, slanje te pohrana označene jedinice građe, popisa ili cijelog pretraživanja“ (Gjurković-Govorčin, R., 2014). Bibliografski zapisi u katalogu osim osnovnih podataka sadrže anotaciju, preporuke za druge knjige koje bi se korisniku mogle svidjeti, slike omota i poveznice koje omogućuju izbor oblikovanih informacija i usluga. Korisnicima je također omogućen online pristup knjižničnoj građi koja se nalazi u knjižnici, a to ostvaruje poveznicama na Google books, Hrčak – Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske te Digitaliziranu zagrebačku baštinu.

Pretraživanje je kataloga postalo vrlo jednostavno zbog korištenja jednostavnih alata i pomagala. Uz jednostavno pretraživanje, omogućeno je i ono složeno, pa se tako upisom dodatnih podataka smanjuje broj rezultata i korisnik lakše može pronaći traženu jedinicu građe. Upis u katalog nije osjetljiv na mala i velika slova, kraćenje upisanog teksta ili pogreške u pisanju, nego se za svaki upit ispišu rezultati formulacijom: „Jeste li tražili---“. Na željeni se upit ispisuju svi rezultati koji su pronađeni, po dvadeset na jednoj stranici. Jednostavno pretraživanje nudi izbor upita pomoću kojeg se sužava broj rezultata i olakšava potraga za traženom građom. Tako se može pretraživati preko autora, naslova, predmetne odrednice i klasifikacijske oznake/sadržaja. Ako korisnik želi proširiti upit, koristi se pretraživanje cijelog kataloga.

Usluga koja je omogućena tim mrežnim sustavom jest i slanje zahtjeva za rezervaciju i posudbu, što je i najtraženija usluga. Tako korisnik, bilo da je učlanjen u knjižnicu ili još uvijek nije, može elektroničkom poštom poslati obrazac pronađene jedinice u Katalogu i tako rezervirati knjigu.

Katalogizacija igračaka

Igračke se katalogiziraju prema ISBD(NBM)-u, Međunarodnom standardom bibliografskom opisu neknjižne građe i prema pravilima izrađenim u Knjižnici Medveščak prema kriterijima bivšeg Centra za dječje igre i igračke Saveza društva „Naša djeca“ SRH u Zagrebu. Budući da taj bibliografski opis nije namijenjen posebno igračkama, katalogizatori često nailaze na probleme. Do problema dolazi kada nisu navedeni podatci potrebni za katalogizaciju, kao što su naziv, autor, proizvođač ili godina proizvodnje. Problem preuzimanja podataka očituje se i u činjenici da igračke nemaju naslovnu stranu s koje se podaci mogu preuzeti i ne postoji izvor podataka koji se može koristiti, a osim toga, igračke se često pojavljuju samostalno, bez kutije ili tekstualne građe s kojih bi se mogli preuzeti podatci. Na audiovizualnoj se građi podatci mogu preuzeti sa spremnika ili su snimljeni u zvučnom/vizualnom obliku, za razliku od igračaka koje su neknjižna građa s često nedovoljno potrebnih podataka za katalogiziranje jer, kao što je već rečeno, nemaju naslovnu stranicu ili odgovarajući izvor podataka.

Ponekad se i na kutijama koje mogu biti sastavni dio igračke ne mogu naći podatci koji bi bili dostatni za potpuni bibliografski opis. Iz tog je razloga katalogizator često prisiljen preuzimati podatke s opisnoga umetka, koji se također ne nalazi uvijek uz igračke. „Prema pravilima Međunarodnog standardnog bibliografskog opisa neknjižne građe podaci u skupinama 1, 2, 4 i 6, koji ne potječu sa same jedinice ili s popratne tekstne građe, redovito se stavljaju u uglatu zagradu“ (Holcer, 2014). To je vrlo važno za katalogizatore igračaka jer oni često moraju sami nasloviti bibliografske jedinice bez ikakvih podataka (kao što su lutke, ginjoli i sl.). Kada katalogizator sam dodjeljuje naslove, stavlja ih u uglate zagrade s općom napomenom o naslovu (npr. Nasl. dao kat.).

Pravilo je da se elementi u skupinama 1 (stvarni naslov i podaci o odgovornosti), 2 (izdanje), 4 (izdavanje i raspačavanje) i 6 (nakladnička cjelina) preuzimaju na jeziku na kojem su navedeni, a ne njihovi prijevodi. Na nekim se pak igračkama mogu pronaći glavni naslovi na više jezika i pisama, pa se tada kao glavni stvarni naslov uzima naslov na jeziku i/ili pismu na kojem je sadržaj jedinice, odnosno na jeziku izdavača. Ako nije moguće primijeniti taj način, onda se naslov odabire prema grafičkoj istaknutosti ili redosljedu (pri čemu se uzima prvi naslov).

Iza glavnog stvarnog naslova bilježi se opća oznaka građe. Ona se stavlja kako bi se označilo kojoj jedinici građe pripada, a u primjeru igračaka koristi se izraz [Viševrsna građa].

„Podatak o odgovornosti može se odnositi na bilo koju osobu ili korporativno tijelo koje je odgovorno za stvaranje intelektualnog ili umjetničkog sadržaja djela što ga opisivana jedinica sadrži, koje je pridonijelo tom stvaranju, odnosno koje je odgovorno za ostvarivanje djela (uključujući izvedbu)“ (ISBD(NBM): međunarodni standardni bibliografski opis neknižne građe). Tako se za podatak o odgovornosti koristi ime autora ako je ono navedeno. U slučaju igračaka često se događa da autor, dizajner ili neka druga odgovorna osoba nisu navedeni te se tada kao odrednica uzima stvarni naslov.

U skupini 4 (izdavanje, raspačavanje itd.) ako nije naznačen podatak o mjestu izdavanja, unosi se oznaka [S.l.]. Ako igračka nema podatak o izdavaču, što je vrlo rijedak slučaj, s obzirom na to da igračka bez togpodatka ne bi bila kupljena, stavlja se oznaka [.n.]. Podatak o godini proizvodnje igračke isto nije uvijek naveden, i u tom se slučaju u uglatoj zagradi s dodanim upitnikom upisuje godina kada je igračka kupljena.

Peta skupina, materijalni opis, odnosno skupina posebne oznake građe i opsega donosi podatke o vrsti građe kojoj jedinica pripada i broj njezinih dijelova. Ispred se posebne oznake građe u okrugloj zagradi arapskom brojkom zapisuje broj komada od kojih se jedinica sastoji, npr. 1 igračka (7 kom.). Osim broja i vrste građe, zapisuju se podatci o bojama, gdje se u pravilu piše samo – u bojama. Također, obavezno je unijeti dimenzije građe. Ako se igračka nalazi u kutiji, pišu se dimenzije kutije, ako ima samo podlogu (npr. puzzle), piše se dimenzija podloge, a kada je igračka u samostalnom obliku (npr. lutka), navodi se najdulja stranica.

Sedma skupina donosi napomene. Ta skupina je obavezna kod upisivanja, a napomene se upisuju na sljedeći način:

1. opća napomena o naravi igračke
2. napomena o naslovu
3. napomena o materijalnom opisu
4. kratki sadržaj ili sinopsis
5. napomena o korisnicima.

Kratak sadržaj ili sinopsis važan je kod upisa zbog kontrole dijelova neke jedinice, iako se danas još uvijek koriste kontrolni listići koji osim kratkog opisa jedinice sadržavaju i broj njezinih dijelova. Ti se dijelovi nabrajaju i opisuju.

Posljednji je dio napomena napomena o korisnicima, koja se odnosi na korisnike kojima je jedinica namijenjena. U Međunarodnom standardnom bibliografskom opisu neknjižne građe stoji da se podaci o korisnicima i njihovoj dobi preuzimaju s jedinice. U današnje vrijeme na većini jedinica postoje takvi podaci te su vrlo rijetke one koje ih nemaju. Ako se dogodi da taj podatak ne stoji na jedinici, podatak se preuzima s klasifikacijske oznake koju je prethodno dao klasifikator igrčke, koji taj podatak može promijeniti ako se s njim ne slaže.

Nakladnički broj, koji se 70-ih godina dvadesetog stoljeća nije zapisivao zato što se vrlo rijetko nalazio na neknjižnoj građi, 80-ih godina postaje obavezna stavka za upis i u UNIMARC formatu ima svoj pripadajući tag (polje 071\$a).

Primjeri

Knjižnice iz kojih su preuzeti primjeri jesu hrvatske narodne knjižnice: Knjižnice grada Zagreba i Gradska knjižnica Marka Marulića iz Splita. Obje knjižnice kao mrežni program koriste program ZAKI. Knjižnice grada Zagreba imaju 399 jedinica takve građe, dok Gradska knjižnica Marka Marulića ima 116 jedinica.

1. Knjižnice grada Zagreba

Primjer 1. Igračka nema autora

IGRAČKE[VIŠEVRSNA građa]. - Kefar Sirkin : Doron Layeled, [2000]. - 1 igračka (8 kom.) : u bojama ; podloga 30x24x1 cm

Obrazovna igračka. - Drvo. - Umetaljka koja sadrži podlogu i oslikane pločice s držačima. - Za uzrast od 3 god.

The screenshot shows the 'Katalog Knjižnica grada Zagreba' website. At the top, there is a blue header with the 'kgz' logo and the title 'Katalog Knjižnica grada Zagreba'. Below the header is a search bar containing the word 'katalog' and a magnifying glass icon. Under the search bar, there are links for 'Pomoć' and 'Složeno pretraživanje'. The main content area shows search results for 'Igračke'. On the left, there is a table with two columns: a list of metadata fields and their corresponding values. The fields are: 'Nakladnik' (Kefar Sirkin : Doron Layeled, [2000]), 'Materijalni opis' (1 igračka (8 kom.) : u bojama ; podloga 30x24x1 cm), 'Kratki sadržaj' (Umetaljka koja sadrži podlogu i oslikane pločice s držačima.), 'Napomena' (Drvo. Obrazovna igračka. Za uzrast od 3 god.), and 'Građa' (Igračka). The 'Igračka' entry is highlighted with a red icon.

Nakladnik	Kefar Sirkin : Doron Layeled, [2000]
Materijalni opis	1 igračka (8 kom.) : u bojama ; podloga 30x24x1 cm
Kratki sadržaj	Umetaljka koja sadrži podlogu i oslikane pločice s držačima.
Napomena	Drvo. Obrazovna igračka. Za uzrast od 3 god.
Građa	 Igračka

Slika 1: Primjer 1. Igračka nema autora

Primjer 2. Naslov dao katalogizator

[KOCKE šumske životinje][Viševrsna građa]. - Barcelona : Diset, 2012. - 1 igračka (10 kom.) : u bojama ; kutija 20 x 20 x 7 cm. - (Goula)

Obrazovna igračka. - Nasl. dao kat. - Karton. - Kutija i 9 kocaka za slaganje 6 slika sa likovima šumskih životinja. - Za uzrast od 3+ god.

 Katalog Knjižnica grada Zagreba

[Pomoć](#) | [Složeno pretraživanje](#)

[<< Povratak na rezultate](#) [< Prethodni](#) [Sljedeći >](#)

[Kocke šumske životinje]

Nakladnik	Barcelona : Diset , 2012
Materijalni opis	1 igračka (10 kom.) : u bojama ; kutija 20 x 20 x 7 cm
Nakladnički niz	Goula
Kratki sadržaj	Kutija i 9 kocaka za slaganje 6 slika sa likovima šumskih životinja.
Napomena	Karton.
	Obrazovna igračka.
	Nasl. dao kat.
	Za uzrast od 3+ god.
Jezik	španjolski
Standardni broj	53419
Građa	 Igračka

Slika 2: Primjer 2. Naslov dao katalogizator

Primjer 3. Postoji autor igrache

DAUM, Thomas

Franz von Frosch[Viševrsna građa] / Spielidee Thomas Daum ; [Illustration Vera Brueggemann]. - Bad Rodach : Haba, [2013?]. - 1 igračka (53 kom.) : u bojama ; kutija 18x11x4 cm

Društvena igračka. - Karton, drvo. - Podloga, kocka sa simbolima, 28 kuglica u 4 boje, 16 okruglih pločica s narančanim žapcima, upute. - Za uzrast od 4 god.

The screenshot shows the 'Katalog Knjižnica grada Zagreba' website. At the top, there is a blue header with the 'kgz' logo and the title 'Katalog Knjižnica grada Zagreba'. Below the header is a search bar with the word 'katalog' entered and a magnifying glass icon. Under the search bar, there are links for 'Pomoć' and 'Složeno pretraživanje'. Below this, there are navigation links: '<< Povratak na rezultate' and '< Prethodni Sljedeći >'. The main content area displays the search results for 'Franz von Frosch / Spielidee Thomas Daum ; [Illustration Vera Brueggemann]'. The results are organized into a table with two columns: a label column and a value column. The labels are: Autor, Ostali autori, Nakladnik, Materijalni opis, Kratki sadržaj, Napomena, Jezik, Standardni broj, and Građa. The corresponding values are: Daum, Thomas (with a magnifying glass icon), Brueggemann, Vera [ilustratorica], Bad Rodach : Haba, [2013?], 1 igračka (53 kom.) : u bojama ; kutija 18x11x4 cm, Podloga, kocka sa simbolima, 28 kuglica u 4 boje, 16 okruglih pločica s narančanim žapcima, upute., Karton, drvo., Društvena igračka., Za uzrast od 4 god., njemački, 4353, and Igračka (with a small icon of a box and a magnifying glass).

Autor	Daum, Thomas 🔍
Ostali autori	Brueggemann, Vera [ilustratorica]
Nakladnik	Bad Rodach : Haba, [2013?]
Materijalni opis	1 igračka (53 kom.) : u bojama ; kutija 18x11x4 cm
Kratki sadržaj	Podloga, kocka sa simbolima, 28 kuglica u 4 boje, 16 okruglih pločica s narančanim žapcima, upute.
Napomena	Karton, drvo.
	Društvena igračka.
	Za uzrast od 4 god.
Jezik	njemački
Standardni broj	4353
Građa	Igračka 📦 🔍

Slika 3: Primjer 3. Postoji autor igrache

2. Gradska knjižnica Marka Marulića, Split

Primjer 1. Igračka nema autora

ADDICT a ball[Viševrsna građa] : have you got the skills?. - Rastede : Invento, [2013?]. - 1 igračka : plastika, u bojama ; kutija 20 x 20 x 20 cm. - (246707)

Motorička igračka. - Plastika. - Plastična prozirna kugla s labirintom u bojama i kuglicom. - Za uzrast od 6 god.

The screenshot shows the catalog interface of the Gradska knjižnica Marka Marulića. At the top is a blue header with the library's logo and name. Below the header is a search bar containing the word 'katalog' and a magnifying glass icon. A blue bar below the search bar contains links for 'Pomoć' and 'Složeno pretraživanje'. Navigation links include '<< Povratak na rezultate' and '< Prethodni Sljedeći >'. The main title of the entry is 'Addict a ball : have you got the skills?'. Below the title is a table with details about the item.

Nakladnik	Rastede : Invento , [2013?]
Materijalni opis	1 igračka : plastika, u bojama ; kutija 20 x 20 x 20 cm
Nakladnički niz	246707
Kratki sadržaj	Plastična prozirna kugla s labirintom u bojama i kuglicom.
Napomena	Plastika.
	Motorička igračka.
	Za uzrast od 6 god.
Građa	 Igračka

Slika 4: Primjer 1. Igračka nema autora

Primjer 2. Katalogizator preveo naslov

Budući da u knjižnici Marka Marulića sve igračke imaju naslov, sljedeći je primjer igračka kojoj je katalogizator sam preveo naslov.

DIRSCHERL, Wolfgang

Wilde Wikinger[Viševrsna građa] = [Vikinci spašavaju plijen] / [ideja] Wolfgang Dirscherl ; [ilustracije] Michael Menzel. - Bad Rodach : Haba, 2009. - 1 igračka (140 kom.) : u bojama ; kutija 37 x 27 x 5 cm. - (4282)

Društvena igračka. - Karton, drvo, kamen. - Ploča, kartonsko čudovište, 4 drvena broda, 36 dragulja, 80 karata, 15 piratskih pločica, 2 kocke sa simbolima, 1 platnena vrećica. - Za uzrast od 7 god. i dalje.

The screenshot shows the web interface of the 'Katalog Gradske knjižnice Marka Marulića'. At the top, there is a search bar with the word 'katalog' entered and a magnifying glass icon. Below the search bar, there are links for 'Pomoć' and 'Složeno pretraživanje', and a 'Početna' link on the right. The main content area displays the search results for 'Wilde Wikinger = [Vikinci spašavaju plijen] / [ideja] Wolfgang Dirscherl ; [ilustracije] Michael Menzel'. Below the title, there is a list of metadata fields and their values:

Autor	Dirscherl, Wolfgang
Nakladnik	Bad Rodach : Haba, 2009
Materijalni opis	1 igračka (140 kom.) : u bojama ; kutija 37 x 27 x 5 cm
Nakladnički niz	4282
Kratki sadržaj	Ploča, kartonsko čudovište, 4 drvena broda, 36 dragulja, 80 karata, 15 piratskih pločica, 2 kocke sa simbolima, 1 platnena vrećica.
Napomena	Karton, drvo, kamen.
	Društvena igračka.
	Za uzrast od 7 god. i dalje.
Građa	Igračka

Slika 5: Primjer 2. Katalogizator preveo naslov

Primjer 3. Postoji autor igrache

DORRA, Stefan

Terra Kids[Viševrsna građa] : wo leben Tiere? / spielidee Stefan Dorra und Manfred Reindl ; illustration Albert Kokai. - Bad Rodach : Haba, 2009. - 1 igrčka (75 kom.) : u bojama ; limena kutija 22 X 22 cm. - (4520)

Edukativna igrčka. - karton, drvo. - 1 disk za provjeravanje odgovora, 7 karata kontinenata, 6 kontinenta: Afrika, Azija, Australija, Europa, Sjeverna Amerika, Južna Amerika, 1 polarna regija : Arktik, Antartika, 24 kartice životinja, 36 zlatnika. - za uzrast od 7 god.

The screenshot shows a web catalog interface for the 'Marka Marulića' library. The header is blue with the library name and a search bar containing 'katalog'. Below the header, there are navigation links like 'Povratak na rezultate', 'Prethodni', and 'Sljedeći'. The main content area displays the title 'Terra Kids : wo leben Tiere? / spielidee Stefan Dorra und Manfred Reindl ; illustration Albert Kokai'. Below the title is a table with details about the book, including the author (Dorra, Stefan), other authors (Reindl, Manfred, Kokai, Albert), publisher (Bad Rodach : Haba, 2009), material description (1 board game, 75 pieces, wooden box), and a brief description of the game's components and educational value.

Autor	Dorra, Stefan
Ostali autori	Reindl, Manfred [idejni začetnik] Kokai, Albert [ilustrator]
Nakladnik	Bad Rodach : Haba, 2009
Materijalni opis	1 igrčka (75 kom.) : u bojama ; limena kutija 22 X 22 cm
Nakladnički niz	4520
Kratki sadržaj	1 disk za provjeravanje odgovora, 7 karata kontinenata, 6 kontinenta: Afrika, Azija, Australija, Europa, Sjeverna Amerika, Južna Amerika, 1 polarna regija : Arktik, Antartika, 24 kartice životinja, 36 zlatnika.
Napomena	karton, drvo. Edukativna igrčka. za uzrast od 7 god.
Jezik	njemački
Građa	igrčka

Slika 6: Primjer 3. Postoji autor igrache

Zaključak

U Hrvatskoj se igroteke otvaraju od druge polovice prošlog stoljeća. Status ogledne knjižnice dobila je Knjižnica Medveščak 1979. godine, a nakon toga igroteke se počinju otvarati i u drugim hrvatskim narodnim knjižnicama. Sa željom da se djeci omogući pristup kvalitetnim igračkama, one se u igrotekama prikupljaju, klasificiraju i katalogiziraju. Budući da je to bila novost u knjižničnom fondu, bio je potreban niz specifičnih postupaka u njihovoj obradi.

Cilj je ovoga rada bio prikazati katalogizaciju igračaka. Katalogizacija se ove vrste građe u Hrvatskoj radi prema propisima Međunarodnog standardnog bibliografskog opisa neknjižne građe (ISBD(NBM)) i pravilima izrađenima u Knjižnici Medveščak, koja su rađena prema kriterijima bivšeg Centra za dječje igre i igračke Saveza društva „Naša djeca“ SRH u Zagrebu. Budući da igračke nemaju naslovnu stranu, podaci se za katalogizaciju preuzimaju s opisnoga umetka ako ga ona posjeduje. Ipak, često se događa da se neki podaci ne nalaze na samoj jedinici ili popratnoj tekstnoj građi ili su bez ikakvih podataka te tada katalogizator unosi podatke u uglate zgrade, odnosno sam mora nasloviti bibliografsku jedinicu postupajući prema kataložnim pravilima.

Iako postoje problemi u katalogizaciji igračaka, koja još uvijek nije dovoljno detaljno izrađena, katalogizatori uz pomoć kataložnih pravila za opis neknjižne građe uspijevaju katalogizirati ovu vrstu građe i učiniti je dostupnom djeci kojoj je potrebna.

Literatura:

1. About ITLA. // ITLA International Toy Library Association. http://www.itla-toylibraries.org/pages/about_itla/ (27.06.2014.)
2. About toy libraries. // ITLA International Toy Library Association. http://www.itla-toylibraries.org/pages/toy_libraries/ (27.06.2014.)
3. Bručić-Dvoršak, S...[et al.]. Igraonica i igroteka : priručnik za osnivanje i rad. Zagreb : Savez društava "Naša djeca" SR Hrvatske, 1983.
4. Duran, M. Dijete i igra. 2 prošireno izd. Jastrebarsko : Naklada Slap, 2001.
5. Gjurković-Govorčin, R. Zaki : Mrežni katalog Knjižnica grada Zagreba. // Hrvatsko knjižničarsko društvo. <http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/863> (27.06.2014.)
6. Građa : igračka. // Katalog Gradske knjižnice Marka Marulića. <http://katalog.gkmm.hr/pagesResults/rezultati.aspx?action=search&fid0=2&fv0=igra%C4%8Dka> (27.06.2014.)
7. Građa : igračka. // Katalog Knjižnica grada Zagreba. <http://www.katalog.kgz.hr/pagesResults/rezultati.aspx?action=search&fid0=2&fv0=igra%C4%8Dka> (27.06.2014.)
8. History of World Play Day. // ITLA International Toy Library Association. http://www.itla-toylibraries.org/pages/world_play_day/ (27.06.2014.)
9. Holcer, D. Knjižnice u procjepu : stručna obrada neknjižne građe : zbornik radova. Sisak : Knjižničarsko društvo Sisačko-moslavačke županije, 2014.
10. Holcer, R. Oskar : obrazac za unos podataka o neknjižnoj građi : upute za obradu igračaka. // Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac Sisak. http://www.nkc-sisak.hr/press_clipping/5_OSA_ISIS%20Manual_IGRACKE.pdf (27.06.2014.)
11. Igroteka „PUŽ“. // Udruga roditelja djece s posebnim potrebama – PUŽ. <http://www.udrugapuz.hr/igrotekapuz.htm> (27.06.2014.)
12. Igroteka. // Knjižnice grada Zagreba. <http://www.kgz.hr/default.aspx?id=244> (27.06.2014.)
13. International Toy Library Association. // The Play and Playground Encyclopedia. <http://www.pgpedia.com/i/international-toy-library-association> (27.06.2014.)

14. ISBD(NBM) : međunarodni standardni bibliografski opis neknjižne građe / [s engleskog prevela, hrvatske primjere odabrala i izradila Vedrana Juričić]. Prerađeno izd. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1993.
15. Malnar, A. Upute za poslovanje narodnih knjižnica. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba, 1996.
16. Moore, J.E. A History of Toy Landing Libraries in the United States Since 1935. Ohio : Springfield, VA : ERIC Document Reproduction Service, 1995.
17. Tadić, K. Rad u knjižnici. Opatija : Naklada Benja, 1994.
18. ZaKi – Knjižnični sustav. // VIVA info d.o.o. <http://vivainfo.hr/#header> (27.06.2014.)